

DRAFT

PLANI LOKAL I VEPRIMIT
PËR RININË NË BASHKINË
SHKODËR

PERMBAJTJA

Shkurtime	2
Hyrja	3
Metodologjia	6
Profili i Bashkisë Shkodër	8
Plani i veprimit deklarata e vizionit	17
1. Edukimi Gjithëpërfshirës	19
1.1 Matrica e Veprimtarive dhe Output-ve per Programin	21
2. Punësimi Rinore	27
2.1 Matrica e Veprimtarive dhe Output-ve per Programin	28
3. Shëndeti dhe mbrojtja sociale	35
3.1. Matrica e Veprimtarive dhe Output-ve per Programin	37
4. Pjesëmarrja rinore	41
4.1. Matrica e Veprimtarive dhe Output-ve per Programin	42
5. Rekreacioni, veprimtaritë kulturore, artistike dhe sportive	47
5.1. Matrica e Veprimtarive dhe Output-ve per Programin	48
6. Të Rinjtë dhe Evropa	54
6.1. Matrica e Veprimtarive dhe Output-ve per Programin	55

Shkurtime

MASR	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë
KQZ	Komisioni Qëndror i Zgjedhjeve
DAR	Drejtoria Arsimore Rajonale
OSHC	Organizata të Shoqërisë Civile
OJF	Organizata jo Fitimprurëse
QKF	Qendra Kulturore e Fëmijëve
DSHP	Drejtoria e Shëndetit Publik
IST	Infeksione Seksualisht të Transmetueshme
SHR	Shëndeti Riprodhues

Hyrja

Shkodra është një ndër qendrat më të rëndësishme të jetës ekonomike, sociale dhe politike. Ky qytet ka një numër të lartë të studentëve, që vijnë nga vende dhe qytete të tjera për të kryer studimet universitare. Parë nga ky këndvështrim, Plani Lokal i Veprimit për Rininë 2019-2022 synon përparimin e të gjithë të rinjve dhe të rejave që jetojnë në Shkodër, në mënyrë që të përfshihen në jetën sociale, politike, ekonomike dhe vendimmarrëse. Ky plan synon t'i vendosë të rinjtë dhe të rejat në qendër të vëmendjes së punës dhe përpjekjeve të Bashkisë Shkodër përgjatë 3 viteve të ardhshme, duke i konsideruar ata një komponent të rëndësishëm në përparimin qytetar.

Prioritetet/aksionet e propozuara, bazuar në:

- Situatën aktuale të të rinjve në Shkodër;
- Problemet dhe sfidat me të cilat përballet Bashkia Shkodër për rritjen e pjesëmarrjes së të rinjve në jetën politike, ekonomike dhe sociale;
- Mundësitë dhe vizionin e Bashkisë Shkodër, për përparimin e të rinjve si qytetarë; aktivë dhe pjesëmarrës në proceset e ndryshimit të njësive administrative.

Duke iu referuar numrit të të rinjve dhe nevojave që ata kanë, mund të themi se, deri më sot, ka munguar një strategji në nivel vendor dedikuar të rinjve dhe objektivave që u japin përparësi nevojave të tyre në arsim, shëndetësi, shërbime kulturore, sociale, rekreative etj.

Problematikat që raportojnë të rinjtë janë përmbledhur në 6 prioritete kryesore:

1. Edukimi gjithëpërfshirës dhe cilësor
2. Punësimi rinor
3. Pjesëmarrja dhe përfaqësimi i të rinjve në vendimmarrje
4. Kreativiteti dhe shprehjetë kulturore, artistike e sportive

5. Shëndeti dhe mbrojtja sociale e të rinjve

6. Të rinjtë shqiptarë dhe Evropa

Prioriteti 1 - Arsimi cilësor dhe gjithëpërfshirës adreson mangësitë fizike dhe materiale, si edhe vështirësinë e aksesit në institucione edukuese, për shkak të aftësive, përkatësisë në një grup vulnerabël apo të marginalizuar etj. Ky prioritet përmbledh dhe adreson të gjitha nivelet e arsimit në territorin e Bashkisë së Shkodër. Objektivat dhe masat për këtë prioritet janë ndërtuar duke marrë në konsideratë mundësitë ekzistuese për zgjidhjen e këtyre problematikave dhe, njëkohësisht, duke parashtruar masa që mund të ndërmerren drejt zgjidhjes.

Prioriteti 2 - Punësimi rinor përfshin dhe adreson papunësinë e të rinjve (duke përfshirë sidomos angazhimet sezonale ose studentore), efektshmërinë e politikave që janë në fuqi për të nxitur punësimin rinor, si dhe të rinjtë si sipërmarrës. Ky prioritet adreson bashkëpunimin ndërmjet bizneseve, Bashkisë së Shkodrës, vetëpërfshirjen e të rinjve dhe palëve të treta në organizata të shoqërisë civile, organizata ndërkombëtare e më tej.

Prioriteti 3 - Pjesëmarrja dhe përfaqësimi i të rinjve në vendimmarrje merret drejtpërdrejt me përfaqësimin e të rinjve për të marrë pjesë në Këshillin Bashkiak si organ përfaqësues i Bashkisë, me mundësitë dhe motivimet e të rinjve dhe të rejave për të marrë pjesë drejtpërdrejt në politikëbërje dhe vendimmarrje në Shkodër. Në këtë kontekst, për të arritur në konkretizimin e masave të sugjeruara, janë analizuar nisma të mëparshme dhe efektshmëria e tyre, si edhe janë marrë në konsideratë nisma ekzistuese.

Prioriteti 4 - Kreativiteti dhe shprehjet kulturore, artistike e sportive, përfshin dhe adreson kohën e lirë, nevojën për rekreacion dhe promovimin e të rinjve virtuozë dhe të talentuar. Masat janë orientuar drejt krijimit të hapësirave, aktiviteteve, programeve, mundësive kulturore, hapësirave për të ushtruar sportin, për të bërë art dhe aktivitete të tjera krijuese dhe argëtuese.

Prioriteti 5 - Shëndeti dhe mbrojtja sociale e të rinjve përfshijnë një gamë të gjerë shërbimesh dhe lehtësirash që të rinjtë përfitojnë për shkak të grupmoshës në të cilën ata bëjnë pjesë. Realizimi i këtyre shërbimeve dhe përfitimi që do të kenë të rinjtë, do të sillte përmirësimin e gjendjes së tyre në qytet dhe, për rrjedhojë, mirëfunksionimin e tyre efektiv si qytetarë të kësaj bashkie.

Prioriteti 6 - Të rinjtë shqiptarë dhe Evropa synohet të arrihet progres në rritjen e dimensionit evropian të të menduarit e të vepruarit të të rinjve në kuadër të aspiratës së anëtarësimit e integritit evropian, nëpërmjet nxitjes e mbështetjes së pjesëmarrjes dhe vullnetarizmit.

Metodologjia

Gjatë hartimit të Planit të Veprimit është ndjekur procesi i shqyrtimit që nga faza e analizave, në përcaktimin e strategjisë dhe më pas në pasqyrimin e objektivave për çdo fushë në një matrice e cila përbën dhe dokumentin kryesor të këtij Plani.

Procedura e ndjekur për hartimin e Planit të Veprimit për rininë ka qenë e ndarë në disa faza:

Faza e parë: Studim mbi Problematikat e të rinjve në qytetin e Shkodrës.

Qëllimi i studimit ishte njohja e situatës në Bashkinë Shkodër në lidhje me shkallën e njohjes dhe aplikimit të legjislacionit kombëtar për politikën rinore dhe prioritetet lokale për të ardhmen në këtë drejtim.

Studimi përmban rezultatet e analizës së gjendjes në qytetin e Shkodrës, të diskutimeve në fokus grupe, të intervistave gjysmë të strukturuar, tryezave të rumbullakëta si dhe rekomandimet dhe hapat që duhen marrë në të ardhmen për të siguruar pjesëmarrjen rinore, të drejtat e të rinjve dhe rritjen e përfaqësimit të të rinjve në nivel lokal. Në studim gjithsej morën pjesë 668 të rinj. Përgatitja e studimit u krye duke u bazuar në indikacionet e strategjisë evropiane e asaj kombëtare, duke ruajtur, padyshim, këndvështrimin lokal në analizën e gjendjes dhe përcaktimin e problematikave rinore. Kësisoj edhe përcaktimi i rekomandimeve dhe i hapave që duhen ndërmarrë bazohet në respektimin e të tre dimensioneve të sipërpërmendura. Për këtë arsye, rezultatet u grupuan në këto drejtime kryesore:

1. Edukimi gjithëpërfshirës dhe cilësor
2. Punësimi rinor
3. Pjesëmarrja dhe përfaqësimi i të rinjve në vendimmarrj
4. Kreativiteti dhe shprehjet kulturore, artistike e sportive
5. Shëndeti dhe mbrojtja sociale e të rinjve
6. Të rinjtë shqiptarë dhe Evropa

Faza e Dytë: Ngritja e grupit të punës me përfaqësues nga Bashkia dhe të rinj.

Grupi i punës kishte në përbërje të tij përfaqësues të pushtetit lokal dhe institucioneve qendrore, të rinj nga strukturat përfaqësuese rinore. Anëtarët u ndanë në 6 grupe pune ku secili grup në varësi të profesioneve dhe fushës së ekspertizës përkatëse ka mbledhur të dhëna ekzistuese në territor për të përfshirë në matricën e planit të veprimit. Grupet e punës kanë zhvilluar takime periodike ku diskutonin dhe jepnin kontributin e tyre me informacione për secilën tematikë të matricës së Planit të Veprimit për Rininë në nivel lokal. Treguesit e shfaqur nga takimet mundësuan përcaktimin e disa linjave mbi të cilat të orientohesh në mënyrë prioritare planifikimi dhe plotësimi i matricave dhe

Faza e tretë: Procesi i programimit me pjesëmarrje.

Përgjatë takimeve/trajnimeve morën pjesëmarrësit kanë qenë nga institucione të ndryshme lokale, puna e të cilëve prek edhe të rinjtë dhe interesat e tyre, duke përmendur: Bashkinë Shkodër, Qarkun Shkodër, Zyrën e Punësimit, Drejtorinë Arsimore, Drejtorinë e Shëndetit Publik, Parlamenti rinore Shkodër, qendrat rinore, studentë etj. Qëllimi i zhvillimit të takimeve ka qenë mbledhja dhe ndarja e informacioneve kryesisht mbi Planin e Veprimit për të Rinjtë në nivel lokal. Pjesa hyrëse e këtyre takimeve ka qenë e bazuar në informacione të përgjithshme dhe orientuese mbi temën e përzgjedhur, më pas të rinjtë kanë zhvilluar në mënyrë të drejtpërdrejtë matricat e Planit të Veprimit në nivel lokal. Matrica përmban: Programin; Output-i; Përshkrimi i Output-it; Veprimtaria; Përgjegjësit; Afati kohor. Secili nga grupet punoi mbi objektivat e përcaktuara nga stafi i Shoqatës “Intelektualet e Rinj, Shprese”, të mbledhura këto nga studimi dhe analizat specifike për çdo tematikë.

Rezultati i programimit me pjesëmarrje mundësoi kështu përcaktimin e prioritetëve sektoriale për Bashkinë e Shkodrës, të aprovuara si nga administrata publike ashtu edhe nga aktorët më të angazhuar në territor. Gjatë takimeve, u diskutuan dhe analizuan çështjet kryesore që kanë të bëjnë me politikat rinore të Bashkisë Shkodër dhe u përcaktuan treguesit strategjikë të cilat duhen marrë parasysh gjatë zbatimit të Planit të Veprimit për Rininë.

Faza e katërt: Prgatitja e Draft-Planit Lokal të Veprimit për Rininë dhe konsultimi me grupet e interesit. Në këtë fazë janë zhvilluar 3 takime të përbashkëta me Bashkinë Shkodër, Qarkun Shkodër, Zyrën e Punësimit, Drejtorinë Arsimore, Drejtorinë e Shëndetit Publik, Parlamenti rinore Shkodër, qendrat rinore, student, në të cilat është prezantuar drafti final që më pas do të dorëzohet Bashkisë Shkodër, për ta vendosur në axhendën e saj, të dokumenteve strategjike që do të miratojë në vijim të punës

PROFILI I BASHKISË SHKODËR

KARAKTERISTIKAT GJEOGRAFIKE

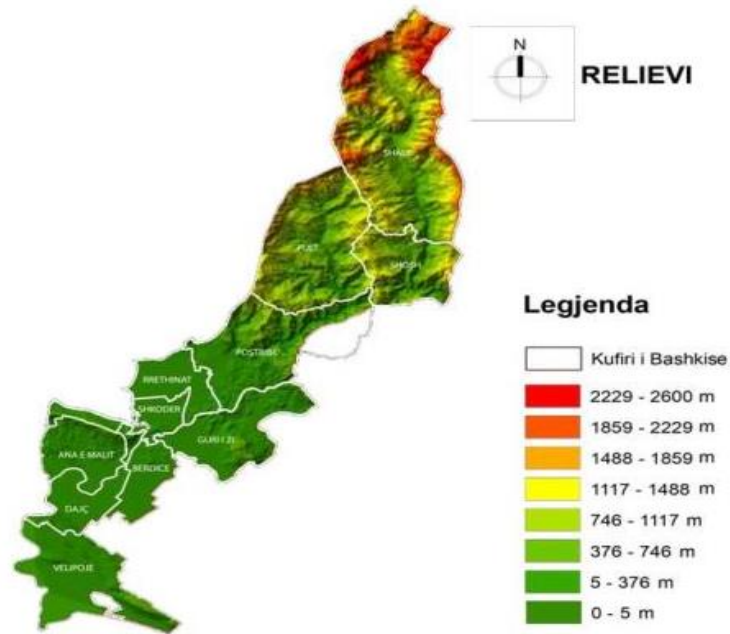
Bashkia Shkodër shtrihet në veriperëndim të Shqipërisë në një territor prej 873 km², i cili kufizohet në veri me Bashkinë e Malësisë së Madhe, në perëndim me Malin e Zi, në lindje me Bashkinë Tropojë, në jug me Bashkinë Vau i Dejës dhe me Bashkinë Lezhë.

Bashkia e Shkodrës përbëhet nga 11 njësi të qeverisjes vendore, (Shkodër, Ana e Malit, Bërdicë, Dajç, Guri i Zi, Postrinë, Pult, Rrethinat, Shalë, Shosh dhe Velipojë).

Qyteti i Shkodrës ndodhet në veriperëndim të Shqipërisë. Në veriperëndim të tij ndodhet Liqeni i Shkodrës, i cili me nje sipërfaqe prej 368 km² është liqeni më i madh në Ballkan. Nga ky liqen buron Lumi Buna (44 km), i cili derdhet në detin Adriatik dhe rrjedha e poshtme e te cilit ndan kufirin me Malin e Zi. Lumi Buna bashkohet me lumin Drin rreth 2 km në jugperëndim të qytetit.

Nga ana lindore qyteti kufizohet me Lumin Kir, i cili buron nga Malësitë e Veriut dhe është 43 km i gjatë. Ky lum derdhet në Lumin Drin që rrethon Shkodrën nga ana jugore. Pjesa kryesore fushore e qytetit sot ka një shtrirje prej 1,150 ha, ndërsa pjesa kodrinore ka një shtrirje prej 350 ha.

Fig 1. Hartë Gjeografike, Bashkia Shkodër

QEVERISJA VENDORE

Gjendja aktuale e qeverisjes vendore është produkt i dinamikës së një sërë reformash institucionale për decentralizimin dhe autonominë vendore. Procesi i decentralizimit dhe i autonomisë vendore u materializua edhe më tej me miratimin e Kushtetutës dhe nënshkrimin e Kartës Europiane për Autonominë Lokale. Qeveria vendore në Shqipëri ngrihet dhe funksionon mbi bazën e parimit të autonomisë vendore. Njësitë e vetëqeverisjes vendore janë bashkitë dhe qarqet. Bashkia është njësi bazë e vetëqeverisjes vendore, ndërsa Qarku është njësi e nivelit të dytë të vetëqeverisjes vendore. Me miratimin e ligjit 115/2014 “Për ndarjen administrativo-

territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë”, ndarja e re territoriale përcakton si njësi të qeverisjes vendore 61 bashki dhe 12 qarqe. Bashkia e Shkodrës është pjesë e Qarkut Shkodër dhe përbëhet nga 11 njësi të qeverisjes vendore, (Shkodër, Rrethina Shalë, Shosh Pult, Postribë, Guri i Zi, Ana e Malit, Bërdicë, Dajç, dhe Velipojë). Në përbërjen e tyre këto njësi administrative përfshijnë gjithsej një qytet dhe 93 fshatra. Në çdo bashki krijohet organi përfaqësues dhe organi ekzekutiv. Organi ekzekutiv i bashkisë është kryetari i bashkisë. Organi përfaqësues i bashkisë është këshilli bashkiak. Ky organ përbëhet nga 51 këshilltarë, përfaqësues të subjekteve të ndryshme politike të zgjedhur në zgjedhjet vendore.

FUNKSIONET E QEVERISJES VENDORE

Njësitë e vetëqeverisjes vendore ushtrojnë funksione, kompetenca, si dhe funksione të deleguara. Rregullojnë dhe administrojnë ushtrimin e funksioneve të veta në mënyrë të plotë dhe të pavarur, në përputhje me Kushtetutën, Kartën Europiane të Autonomisë Vendore dhe ligjet në fuqi. Njësitë e vetëqeverisjes vendore ushtrojnë funksionet duke respektuar politikat kombëtare dhe rajonale. Ndër funksionet bazë të njësive të vetëqeverisjes vendore janë:

1. Funksionet e bashkive në fushën e infrastrukturës dhe shërbimeve publike.
2. Funksionet e bashkive në fushën e shërbimeve sociale.
3. Funksionet e bashkive në fushën e kulturës, sportit dhe shërbimeve argëtuese.
4. Funksionet e bashkive në fushën e mbrojtjes së mjedisit.
5. Funksionet e bashkive në fushën e bujqësisë, zhvillimit rural, pyjeve dhe kullotave publike, natyrës dhe biodiversitetit.
6. Funksionet e bashkive në fushën e zhvillimit ekonomik vendor.
7. Funksionet e bashkive në fushën e sigurisë publike.
8. Funksionet dhe kompetencat e deleguara.

FINANCAT

Sipas ligjit 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, njësitë e vetëqeverisjes vendore financohen nga të ardhurat që sigurohen nga taksat, tarifat dhe të ardhurat e tjera vendore. Në fondet e transferuara nga qeverisja qendrore përfshihen transfertat e pakushtëzuar dhe transfertat specifike për funksionet e reja që i transferohen Bashkisë, transfertat e kushtëzuar dhe fondet që u vijnë drejtpërdrejt atyre nga ndarja e taksave dhe tatimeve kombëtare, huamarrja vendore, donacione, si dhe burime të tjera, të parashikuara në ligj. Njësitë vendore u garantohet me ligj e drejta për krijimin e të ardhurave në mënyrë të pavarur.

DEMOGRAFIA

Me reformën e re territoriale, popullsia e Bashkisë së Shkodrës është dyfishuar. Aktualisht kjo bashki ka një popullsi prej 204,954 banorë. Përqëndrimi më i madh i popullsisë është në qytetin e Shkodrës me 55% të popullsisë (114,085 banorë), ndërsa për sa i përket njësitë administrative, njësitë me popullsi më të madhe është ajo e Rrethinave me 23,923 banorë. Njësitë e tjera më të mëdha nisur nga numri i popullsisë janë: Guri i Zi me 11,838 banorë, Postriba me 11,730 banorë, Bërdica me 9,655 banorë, Velipoja me 9,574 banorë dhe Dajçi me 8,998 banorë. Tre njësitë e tjera më të vogla për nga numri i popullsisë janë Ana e Malit me 5,968 banorë, Pulti me 3,249 banorë, si dhe Shalë e Shosh me 5,934 banorë.

PROFILI EKONOMIK

E pozicionuar në qendër të ndërlidhjes së bashkive Malësi e Madhe, Vau Dejës, Pukë, Lezhë dhe në qendër të ndërlidhjes ndërkufitare me bregdetin e Malit të Zi, liqenin e Shkodrës dhe në aksin e dy kryeqyteteve Tiranë dhe Podgoricë, Shkodra luan dhe do të luajë gjithmonë një rol kyç në ofrimin e shërbimeve të sistemit ekonomik, logjistik, arsimor, social e kulturor për të gjithë rajonin dhe komunitetin e Veriut, madje shtrirë dhe përtej kufirit.

Pas vitit ‘90 qeveria shqiptare ndërmori një sërë reformash dhe miratoi një sërë ligjesh që mbulonin pronësinë private, aktivitetin privat, falimentimin, investimet e huaja, mbrojtjen e konsumatorit, privatizimin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (NVM), dhe shumë elemente të tjerë të përfshirë në tregtinë moderne. Ekonomia e saj ndryshoi nga një ekonomi e centralizuar dhe e planifikuar në një ekonomi të tregut të lirë. Si rezultat i këtyre reformave, ndryshime të mëdha ndodhën në strukturën ekonomike të Bashkisë Shkodër. Shkodra dhe rajoni i Veriut me të gjithë tërësinë e vlerave dhe resurseve natyrore dhe ekonomike, kontribuon në mënyrë thelbësore, direkt dhe indirekt në vlerat e përgjithshme ekonomike dhe sociale kombëtare, si në ekonomi, tregëti, bujqësi, në

promovimin e imazhit ndërkombëtar të vlerave me të mira natyrore, kulturore dhe atyre shpirtërore. Shkodra me resurset dhe vlerat e saj kontribuon në GDP kombëtare nëpërmjet sistemit hidrik në prodhimin e energjisë elektrike, në prodhimin mineral, si dhe kontributin e saj nga të ardhurat doganore dhe tatimore etj.

Bizneset kryesore që kontribuojnë në zhvillimin ekonomik janë kryesisht të orientuara në industrinë e lehtë prodhuese, në përpunimin dhe prodhimin e materialeve tekstile si dhe tregti e biznese shërbimesh. Si një zonë karakteristike prodhuese e produkteve bujqësore dhe blegtorale kemi prani të bizneseve agro përpunuese të lidhura drejtpërdrejt me tregtinë. Gjithashtu edhe prania e bizneseve të artizanatit të cilët kanë një traditë të vjetër në qytetin e Shkodrës, vazhdon akoma sot duke luajtur rol të veçantë në ekonominë vendore.

Industria përpunuese përbën një nga potencialet më të mëdha të zhvillimit në Shkodër.

Prania e zonës industriale në Shkodër, në të cilën janë përqëndruar biznese të mëdha përpunuese është një tjetër element me rëndësi në zhvillimin ekonomik, duke ofruar punësim dhe të ardhura për popullsinë.

PROFILI I EDUKIMIT

Sistemin arsimor parauniversitar

Nivelet e arsimit parauniversitar

- ❖ Arsimi parashkollor
- ❖ Arsimi bazë
- ❖ Arsimi fillor
- ❖ Arsimi i mesëm i ulët
- ❖ Arsimi i mesëm i lartë
- ❖ Gjimnazi

- ❖ Arsimi i mesëm profesional dhe arsimi imesëm i orientuar

Arsimi parashkollor dhe arsimi bazë

Në Bashkinë Shkodër zhvillojnë aktivitetin e tyre arsimor 66 kopshte nga të cilat 59 publike (24 kopshte në Njësinë Administrative të Shkodrës dhe 35 në dhjetë njësitë e tjera administrative)

dhe 7 private. Përsa i përket arsimit fillor zhvillojnë aktivitetin e tyre 24 shkolla nga të cilat 23 janë publike dhe një është private. Sistemi i arsimit 9-vjeçar përbëhet nga 74 shkolla nga të cilat 62 publike (20 në Njësinë Administrative Shkodër, dhe 42 në dhjetë njësitë e tjera administrative) si dhe 12 shkolla 9-vjeçare private.

Arsimi i mesëm, gjimnazet

Në Bashkinë e Shkodrës zhvillojnë aktivitetin e tyre 22 gjimnaze nga të cilat 5 gjimnaze i gjejmë në Njësinë Administrative Shkodër dhe 8 gjimnaze në njësitë e tjera Administrative, si dhe 9 gjimnaze private.

Arsimi i mesëm profesional dhe arsimi i orientuar

Në Shkodër zhvillojnë veprimtarinë e tyre 6 shkolla profesionale, të cilat janë: Teknike Industriale “Arben Broci”, e Ndërtimit “Kolë Idromeno”, Artistike “Preng Jakova”, Gjimnazi Gjuhësor “Shejnaze Juka”, Teknike Pyjore “Kolë Margjini”, Teknologjike “Hamdi Bushati” dhe shkolla private Austriake Teknologji-Informacioni “Peter Mahringer”. Formimi që të rinjtë marrin në këto shkolla, është i fushave dhe specialiteteve të ndryshme, si mekanikë, automekanikë, shërbime mjetesh transporti, elektroteknikë, teknologji informacioni dhe komunikimi, teknikë kompjuterash, elektrikist, teknik hidraulik-ventilues, specialistë pyjesh, veterinerë, teknikë në fusha të ndryshme të ndërtimit, agjentë turizmi, ekonomistë.

Universiteti Shkodër "Luigj Gurakuqi"

Universiteti i Shkodrës u hap si Instituti i Lartë Pedagogjik i Shkodrës (ILP) në vitin 1957, duke qenë e para shkollë e lartë në vend pas asaj të Tiranës. Në vitin 1991 Instituti i Lartë Pedagogjik ngrihet në rangun e Universitetit. Sot Universiteti i Shkodrës përbëhet nga gjashtë fakultete:

Fakulteti i Shkencave Shoqërore me katër departamente: Departamenti i Gjuhësisë, Departamenti I Letërsisë, Departamenti i Historisë, Departamenti i Gjeografisë.

Fakulteti i Shkencave të Natyrës me pesë departamente: Departamenti i Matematikës, Departamenti I Informatikës, Departamenti i Fizikës, Departamenti i Biologji – Kimisë, Departamenti i Infermierisë.

Fakulteti i Shkencave të Edukimit me katër departamente: Departamenti i Punës Sociale, Departamenti i Mësuesisë, Departamenti i Edukimit Fizik e Sporteve, Departamenti i Arteve.

Fakulteti Ekonomik me tre departamente: Departamenti i Administrim – Biznesit, Departamenti i Financë – Kontabilitet, Departamenti i Turizmit.

Fakulteti i Drejtësisë me tre departamente: Departamenti i të Drejtës Publike, Departamenti i të Drejtës Civile, Departamenti i të Drejtës Ndërkombëtare dhe Evropiane.

Fakulteti i Gjuhëve të Huaja me tre departamente: Departamenti i Anglistikës, Departamenti i Gjermanistikës, Departamenti i Romanistikës.

PROFILI I FORCËS SË PUNËS

Fuqi punëtore nënkupton pjesën e shoqërisë e cila është e aftë për punë. Marrëdhëniet e punës ndërmjet punëdhënësit dhe punëmarrësit janë të rregulluara nga kontrata pune, në bazë të Kodit të Punës të Republikës së Shqipërisë dhe Ligjit Nr. 153/2013 “Për nëpunësin civil”. Problemi i papunësisë është një çështje globale, analiza e saj është kryesore për të trajtuar vështirësitë aktuale dhe parashikuar ndryshimet në të ardhmen. Popullsia ekonomikisht aktive (forca e punës) përcaktohet si shumë e numrit të personave të punësuar me numrin e personave të papunë.

Punësimi: Për gjashtëmujorin e parë të vitit 2018 rezulton se numri i të punësuarve në Bashkinë Shkodër është 26,980 persona, nga të cilat 7,576 punonjës janë të punësuar në sektorin publik dhe 19,404 punonjës në sektorin privat. Numri më i madh i të punësuarve është në qytetin Shkodër, ndjekur nga Njësia Administrative Rrethina. Ndërsa njësitë administrative me numrin më të ulët të punësimit janë Postriba, Pulti, Shalë dhe Shosh. Megjithatë vlerësimi real i numrit të punësuarve në vend vështirësohet për shkak të mosdeklarimit nga personat që ushtrojnë veprimtari ekonomike jobujqësore/bujqësore, por që nuk figurojnë të regjistruar. Prandaj

mendohet se ky numër punësimi është edhe më i lartë. Një dukuri e tillë është e lidhur me lëvizjet migruese e cila ka sjellë një ulje të numrit të popullsisë në zonat rurale krahasuar me periudhën e fillim viteve '90, duke çuar në krijimin e qendrave urbane me dendësi populsië deri në 230.18 banorë/km² (Bashkia Shkodër) dhe zona më pak tërheqëse për banim me dendësi prej 4.4 banorë/ km² (Shalë, Shosh, Pult). Kjo reflekton edhe përqendrimin ekonomik drejt qytetit Shkodër. Ndërveprim të dendur me qytetin e Shkodrës rezultojnë të kenë njësitë Ana e Malit, Bërdicë, Dajç, Guri i Zi etj.

Struktura e punësimit sipas sektorëve:

Struktura e punësimit sipas sektorëve i referohet periudhës gjatë viteve 2017 - 2018:

- 28 % e punëtorëve janë të punësuar në sektorin publik;
- 72% e punëtorëve janë të punësuar në sektorin privat.

Papunësia

Bazuar në të dhënat paraprake të marra nga Drejtoria Rajonale e Punësimit për gjashtëmuajorin e parë të vitin 2018 rezulton se:

Emërtimi	Gjendja	në fund	të muajit	Sipas	grup	moshave						Sipas	nivelit	arsimor			
	Gjithsej	Femra	K/familjar	deri 19vjeç	20-24 vjeç	25-29 vjeç	30-34 vjeç	35-39 vjeç	40-44 vjeç	45-50 vjeç	mbi 50vjeç	më pak se fillor	fillor	9 vjeçar	mesëm I përgj	mesëm prof	universitar
Punëkërkuës të papunë gjithsej	4,648	2,249	2,140	178	393	258	242	295	492	813	1,977	59	226	2,439	1,055	596	273

Fig 2. Të Dhëna të punësimit, sipas grupmoshave, Drejtoria Rajonale e Punësimit, viti 2018

Për Bashkinë Shkodër numri i të papunëve 19-64 vjeç vlerësohet të jetë 4648 persona. Nga analiza e strukturës së papunësisë sipas grupmoshave, shkalla e papunësisë për popullsinë në moshë punë 19-39 vjeç është 29%, ndërsa përqindja e të papunëve të regjistruar të grupmoshës mbi 40 vjeç është më e lartë. Kjo ka lidhje me kërkesat në rritje të tregut të punës për moshë relativisht të reja.

Shkalla e papunësisë sipas grupmoshave për vitin 2018.

Sipas nivelit arsimor. Për efekt klasifikimi vitet e arsimit të papunësisë janë ndarë në: më pak se fillor, fillor, 9- vjeçar, i mesëm i përgjithshëm, i mesëm profesional dhe universitar. Struktura e papunësisë sipas nivelit arsimor të të papunëve të regjistruar tregon se përqindjen më të lartë e zënë punëkërkuarit me arsimin 9-vjeçar, pasuar nga punëkërkuarit me arsim të mesëm. Po të analizojmë të papunët me arsim të mesëm, shkalla e papunësisë është më e ulët për personat me arsim të mesëm profesional krahasuar me personat që kanë kryer shkollën e mesme të përgjithshme. Të dhënat gjithashtu tregojnë se paga e të punësuarve rritet me rritjen e nivelit arsimor.

Sipas gjinisë. Për Bashkinë Shkodër, situata paraqitet si mëposhtë:

Për periudhën e gjashtë mujorit të parë të vitit 2018 rezultojnë të regjistruara si punëkërkuese të papuna 2,249 femra ose 48% e totalit të të papunëve të regjistruara.

PLANI I VEPRIMIT DEKLARATA E VIZIONIT

Vizioni strategjik i kësaj iniciative është të fuqizojë sektorin rinor nëpërmjet ngritjes së një mekanizmi efektiv dhe transparent që mundëson pjesëmarrjen e të rinjve jo vetëm në fazën konsultative e përgatitore të politikave rinore ne Bashkinë Shkodër, por gjithashtu në implementimin, monitorimin dhe vlerësimin e planit lokal të veprimit për rininë, ne nivel lokal nëpërmjet bashkëpunimit me Bashkinë Shkodër.

Për këtë qëllim ne bashkëpunim me institucionet vendore dhe rajonale është përgatitur ky dokument strategjik qe kërkon te identifikojë ndërhyrjen ne sektorin e te rinjve sipas një plani te propozuar nga vete te rinjtë.

Plani Lokal i Veprimit për Rininë në Bashkinë Shkodër 2019-2022:

Objektivat e përgjithshëm:

- **Te ofroje mundësi te barabarta për edukim, punësim dhe mirëqenie për te rinjtë ne Bashkinë Shkodër.**
- **Te ofroje mundësi për te promovuar pjesëmarrjen qytetare aktive dhe fuqizimin social të të rinjve.**

Plani propozon iniciativa ne gjashte fushat e mëposhtme:

- 1. Edukimi gjithëpërfshirës**
- 2. Punësimi rinor**
- 3. Pjesëmarrja dhe përfaqësimi i të rinjve në vendimmarrje**
- 4. Rekreacioni, veprimtaritë kulturore, artistike e sportive**
- 5. Shëndeti dhe mbrojtja sociale e të rinjve**
- 6. Të rinjtë shqiptarë dhe Evropa**

Realizimi i këtij Plani zhvillohet ne disa linja veprimi:

- Bashkia Shkodër harton një plan veprimi tre vjeçar, ne baze te Planit Kombëtar për Rininë.
- Çdo vit ne baze te fondeve nga pushteti lokal, qeveria, donatore te ndryshëm dhe organizata lokale aprovohet fondi për planin e veprimit.
- Çdo tre vjet behet monitorimi ne nivel lokal i realizimit te planit te veprimit dhe komponentëve te tij.
- Publikimi i raportit te monitorimit.

1. EDUKIMI GJITHËPËRFSHIRËS

Qëllimi për këtë sektor është përmirësimi i infrastrukturës arsimore, përmirësimi i cilësisë së mësimdhënies dhe shërbimeve mbështetëse në funksion të përfshirjes së të gjithë fëmijëve në sistemin e detyruar arsimor.

Gjithashtu ky plan kërkon të ofrojë mundësi të barabarta për një edukim sa më cilësor duke promovuar arsimin profesional në përputhje me nevojat e tregut rajonal dhe lokal.

Objektivat:

- Të pajisë të gjitha shkollat me infrastrukturën e nevojshme për zhvillimin e procesit mësimor.
- Të mundësojë qasjen në sistemin arsimor në gjithë shtrirjen territoriale të Bashkisë Shkodër duke u dhënë përparësi zonave rurale dhe shtresave në vështirësi.
- Fuqizimi i strukturave që mbështesin edukimin profesional dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës.
- Të inkurajojë edukimin formal dhe të mësuarit jo-formal në mbështetje të inovacionit (risisë), kreativitetit dhe sipërmarrjes së të rinjve.
- Njohje, implementim dhe funksionim të ligjit 69/2012 të pjesëmarrjes të të rinjve në bordet e shkollave/senateve.
- Të ofrojë mekanizma për ndërtimin e një dialogu konstruktiv mes stafit akademik dhe studenteve /nxënësve/ prindërve/komunitetit.
- Rritja e informimit publik për të ulur fenomenin e korrupsionit në sistemin arsimor.

Rekomandimet

- Kryerja e investimeve nëpërmjet një studimi të hollësishëm dhe teknik mbi zhvillimin dhe ndërtimin e objekteve arsimore ekzistuese/të reja kryesisht në zonat informale dhe rurale ku nevojat janë më të mëdha.
- Pajisja e të gjitha institucionet shkollore me sistem të informacionit elektronik, biblioteka, laboratorë shkencorë e laboratorë profesionalë dhe gjithë hapësirën e kërkuar nga standardet bashkëkohore në arsim.
- Përmirësimi i kushteve të shkollave në arsimin e mesëm profesional duke ngritur një bazë të plotë prodhuese pranë këtyre shkollave, përmirësimin e gjendjes së konvikteve, si dhe forcimin e lidhjeve të shkollave profesionale me biznesin lokal me qëllim realizimin e praktikave mësimore të nxënësve pranë tyre.
- Një sistem arsimor transparent përmes digjitalizimit të shërbimeve arsimore dhe publikimit online të të dhënave.
- Të rinjve duhet t'u jepen më shumë mundësi dhe hapësira për kryerjen e stazheve të punës dhe edukimit jo-formal duke i filluar ato që në shkollat e mesme.
- Të implementohen të gjitha detyrimet për garantimin e kryerjes së rolit aktiv të përfaqësuesve lokalë në organet vendimmarrëse arsimore.
- Të zhvillojë struktura me pjesëmarrje në edukim si dhe bashkëpunime ndërmjet shkollave, familjeve dhe komuniteteve lokale.
- Ngritja dhe fuqizimi i strukturave të shoqërisë civile dhe komunitetit në monitorimin e cilësisë së arsimit.

1.1 PLANI LOKAL I VEPRIMIT PER RININE 2019-2022/ MATRICA E VEPRIMTARIVE DHE OUTPUT-VE PER PROGRAM

PROGRAMI	OUTPUT-I	PERSHKRIMI I OUTPUT-IT	VEPRIMTARIA	PERGJEGJES	AFATI KOHOR
Edukimi gjithë përfshirës dhe cilësor					
	1. Paisja e të gjitha shkollave me infrastrukturën e nevojshme për zhvillimin e procesit mësimor.	Mbulimi i territorit të Bashkisë Shkodër me institucione shkollore bashkëkohore me bazën materiale, me kushte sanitare dhe komode.	- Realizimi i një studim mbi nevojat për përmirësimin e infrastrukturës në institucionet arsimore - Investime për ndërtimin e shkollave të reja dhe rikonstrukcion të shkollave egzistuese.	Bashkia Shkodër MASR DAR Donatorë	2019- 2022
		Institucioni arsimor t'u ofroje nxënësve mjedise dhe pajisje për veprimtari sportive, kulturore, zbavitëse edhe pas orëve mësimore, si dhe në ditët e pushimit.	- Ngritje e laboratorëve, bibliotekave, palestrave, bazave prodhuese të domosdoshme në cdo shkollë. - Të realizohen aktivitete që mbështesin dhe nxisin talentete e reja në fushën e artit dhe kulturës duke përdorur shkollën si vendi bazë për aftësimin e tyre. - Bashkia Shkodër dhe DAR të hartojnë programe të përbashkëta për aktivitete kulturore artistike dhe argëtuese në mbështetje të të	Bashkia Shkodër MASR DAR Qendra Rinore Atelie, Drejtoritë e shkollave Bashkia Shkodër DAR DAR Bashkia Shkodër Donatorë.	2019-2022

			rinjve.		
		Të mbështesë nxënësit e talentuar si dhe nxënësit pjesë e grupeve vulnerabël.	<p>- Të rritet numri i nxënësve që vijnë nga familje me vështirësi ekonomike dhe që mbështen me ndihmë financiare nga ana e Bashkisë.</p> <p>- Ulja e mëtejshme e braktisjes së shkollës, në mënyrë të veçantë nga fëmijët romë përmes masave të ndryshme ndihmuese e stimuluese si tekstet dhe transporti falas, shtrirja e modelit të shkollave me drekë.</p> <p>- Bashkepunim midis shtëpive botuese dhe institucioneve arsimore për dhënien e librave me kosto të ulët.</p>	<p>Këshillat e njëjësive vendore</p> <p>Këshillat e mësuesve</p> <p>Bashkia Shkodër</p> <p>Këshilli bashkiak</p> <p>DAR</p> <p>MASR</p> <p>Bashkia Shkodër</p> <p>Keshilli bashkiak</p> <p>DAR</p> <p>MASR</p>	2019-2022
		Shkolla pa barriera për të rinjtë me aftësi të kufizuara fizike	Krijimi i infrastrukturës së duhur nëpër shkolla, për të rinjtë në vështirësi duke iu dhënë kështu të drejtën si gjithë bashkëmoshatarët e tyre për arsimim si dhe në qasjen ndaj shanseve dhe mundësive të barabarta për të avancuar në jetën që duhet të ketë çdo e re dhe i ri.	Bashkia Shkodër Keshilli bashkiak DAR MASR Donatorë	2019-2022

		Cilësia e lartë në procesin e mësimdhënjes me bazë materiale të domosdoshme për realizimin e metodave sa më efikase.	- Paisje e shkollave me bazën materiale të nevojshme për të rritur cilësinë e mësimdhënies - Një sistem arsimor transparent përmes digjitalizimit të shërbimeve arsimore dhe publikimit online të të dhënave.	Bashkia MASR DAR Donatorë	2019-2022
	2. Të inkurajojë edukimin formal dhe të mësuarit jo-formal në mbështetje të inovacionit, kreativitetit dhe sipërmarrjes së të rinjve si dhe të fuqizojë strukturat që mbështesin edukimin profesional dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës.	Ngritja e kurseve të reja profesionale sipas kërkesave të tregut do të sillte përgjigje më të madhe të nevojave të tregut dhe do të përputhte më shumë kërkesën me ofertën.	- Ngritja e kurseve të reja profesionale dhe trajnimi i të rinjve. - Të rinjve duhet t'u jepen më shumë mundësi dhe hapësira për kryerjen e stazheve të punës dhe edukimit jo-formal duke i filluar ato që në shkollat e mesme.	DAR, Bashkia Shkodër Qendra e formimit profesional. OJF;	
		Përmirësimi i bazës materiale në qendrat e trajnimit dhe kushteve të mësimdhënies dhe praktikave.	- Përmirësimi i kushteve të shkollave në arsimin e mesëm profesional duke ngritur një bazë të plotë prodhuese pranë këtyre shkollave, përmirësimin e gjendjes së konvikteve, si dhe forcimin e lidhjeve të shkollave profesionale me biznesin lokal me qëllim realizimin e praktikave mësimore të nxënësve pranë tyre.	DAR, Qendra e formimit profesional, Bashkia Shkodër, Dhoma e Tregëtisë Donatorët.	2019-2022

			- Përmirësimi i bazës materiale në qendrat e trajnimit.		
		Hartimi i kurikulave të veçanta për kurse profesionale, duke u krijuar më tepër lehtësira të rinjve.	Hartimi i kurikulave për kurset profesionale.	Qendra rinore; DAR, Qendra e formimit profesional.	2019-2022
		Trajnimi i stafit pedagogjik do të ndikonte në rritjen e cilësisë së formimit në këto qendra.	Trajnimi i stafi të qendrave të formimit profesional	DAR Qendra e formimit profesional, Bizneset, Universitetet.	2019-2022
		Hapja e kurseve artizanale për të ruajtur traditën.	Hapja e kurseve artizanale për të ruajtur traditën.	Qendra e formimit profesional. OJF-të,	2019-2022
		Identifi kimi i nevojave në zonat rurale për kurse trajnimi dhe zhvillimi i kurseve në përputhje me këto nevoja.	- Studim për identifikimin e nevojave. - Hartimi dhe zhvillimi i kurseve pranë zonave rurale në përputhje me nevojat.	Qendra Rinore dhe OJF-të që veprojnë ne Bashkinë Shkodër.	2019-2022
		Ndergjegjësimi i rinisë, nxitja dhe ndërgjegjësimi i punëdhënësve.	Fushata edukimi dhe sensibilizimi	Qendra Rinore DAR, Zyra e Punës Qendra e formimit profesional.	2019-2022
	3. Njohje, implementim dhe funksionim të ligjit	Fushata edukimi dhe sensibilizimi mbi njohjen	- Takime - Seminare informuese,	Qendra Rinore DAR,	2019-2022

	69/2012 të pjesëmarrjes të të rinjve në bordet e shkollave/senateve, ofrimi i mekanizmave për ndërtimin e një dialogu konstruktiv mes stafit akademik dhe studenteve /nxënësve/ prindërve /komunitetit.	dhe funksionimin e ligjit 69/2012 mbi çështjet e pjesëmarrjes së të rinjve në bordet e shkollave / senateve.	- Shpërndarje informacioni, - Ëëbsite	Bashkia Shkodër, Këshilli Bashkiak	
		Pjesëmarrja e të rinjve në borde, këshilla dhe komisione të shkollave do të rritet.	Këshillime/takime nëpërmjet të cilave do të sigurohet pjesëmarrja rinore dhe do të reduktohen pengesat teknike.	DAR Senatet e shkollave Bordi drejtues Qendra Rinore Këshilli Bashkiak	2019-2022
		Të implementohen të gjitha detyrimet për garantimin e kryerjes së rolit aktiv të përfaqësuesve lokalë në organet vendimmarrëse arsimore.			2019-2022
		Të zhvillojë struktura me pjesëmarrës në edukim si dhe bashkëpunime ndërmjet shkollave, familjeve dhe komunitetit lokal.			2019-2022

	<p>4. Rritja e informimit publik për të ulur fenomenit e korrupsionit në sistemin arsimor.</p>	<p>Identifikimi i fenomenit të korrupsionit që gjeneron probleme të shumta të llojit: mitmarrja, ushtrimi i presionit psikologjik nga ana e stafit pedagogjik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ngritja dhe fuqizimi i strukturave të shoqërisë civile dhe komunitetit në monitorimin e cilësisë së arsimit. - Ngritja e ekipeve për evidentimin e denoncimeve dhe ndërgjegjësimin e të rinjve, prindërve, për të publikuar rastin. - Krijimi i zyrave të informacionit në cdo shkollë në bashkëpunim me DAR Shkodër dhe median e pavarur në funksionimin e saj - Krijimi i zyrave të ankesave me personel të pavarur nga drejtoria e shkollës. 	<p>MASR DAR Shoqëria Civile Bordet drejtuese të shkollave Media vizive dhe e shkruar</p>	<p>2019-2022</p>
		<p>Rritja e nivelit të informimit midis të rinjve dhe komunitetit në lidhje me përmasat reale të korrupsionit dhe praktikave korruptive, të mënyrave për t'i shmangur e luftuar këto praktika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Fushata sensibilizuese kundër korrupsionit. - Performanca, kompeticione, aksione në rrugë etj - Shpërndarje materialesh ndërgjegjësuere. - Takime publike dhe seanca dëgjimore. - Mbeshtetje të mediave lokale 	<p>DAR Bashkia e Shkodrës Bordet drejtuese në shkolla Shoqëria Civile Media</p>	<p>2019-2022</p>

2. PUNËSIMI RINOR

Qëllimi: Të mbështesë integrimin e të rinjve në tregun e punës, nëpërmjet punësimit ose sipërmarrjes, për të ulur nivelin e papunësisë duke lehtësuar tranzicionin nga shkollimi në gjetjen e punës në nivel lokal.

Objektivat:

- Të sigurohet qasje e barabartë e të rinjve në tregun e punës.
- Të reduktohet diskriminimi i të rinjve në tregun e punës nëpërmjet rritjes së informacionit rreth mundësive të punësimit dhe kuadrit ligjor.
- Të ndërmerren programe trajnimi dhe të krijohen kushte të përshtatshme për të nxitur sipërmarrjen rinore.
- Ndërthurja dhe njohja e edukimit formal dhe joformal për t'i bërë sa më të përgatitur të rinjtë për tregun e punës.
- Të krijohen plane afat-shkurtër për të nxitur integrimin e të rinjve në tregun e punës, si dhe të merren masa strukturore duke u konsultuar me vetë të rinjtë.
- Ngritja e zyra të nxitjes së punësimit dhe orientimit rinor ku të punësohen edhe vete të rinjtë.
- Të ngrihen programe intershipi dhe të promovohen stazhet rinore.
- Të promovohet punësimi dhe përfshirja sociale e grupeve të ndryshme të rrezikuara.

Rekomandime

- Të rriten përpjekjet e përbashkëta të të gjitha agjencive të punësimit, kompanive të biznesit, organizatave dhe institucioneve në nivel lokal për punësimin sa më efikas të të rinjve.
- Bashkia të nxisë punësimin e të rinjve, përmes uljes së taksimit të bizneseve që punësojnë të rinjtë dhe favorizimit me kredi të buta të të rinjve që duan të hapin biznese të vogla dhe të mesme.

- Bashkia të ketë rolin e rregullatorit për hapjen e bizneseve rinore në bashkëpunim me institucionet përgjegjëse.
- Të realizohen panairë punësimi për të rinjtë në mënyrë periodike.
- Të zbatohet me efikasitet programi i këshillimit për punë dhe profesion, duke përfshirë këtu programe të këshillimit në shkolla, universitete dhe në Zyrën e Punësimit.
- Të krijohet një sistem modern dhe i unifikuar i shërbimeve të punësimit në të gjithë Qarkun.
- Të kryhen fushata informuese mbi të drejtat dhe detyrimet e të rinjve në punë dhe të punëdhënësve.
- Të inkurajohen të rinjtë me rezultate të larta duke u punësuar nga bashkitë/komunat përkatëse.

2.1. PLANI LOKAL I VEPRIMIT PER RININE 2019-2022/ MATRICA E VEPRIMTARIVE DHE OUTPUT-VE PER PROGRAM

PROGRAMI	OUTPUT-I	PERSHKRIMI I OUTPUT-IT	VEPRIMTARIA	PERGJEGJES	AFATI KOHOR
Punësimi rinor					
	1. Të sigurohet akses i barabartë i të rinjve në tregun e punës dhe të reduktohet diskriminimi i të rinjve nëpërmjet rritjes së informacionit mbi mundësitë e	Informimi i të rinjve për politikat fiskale.	- Takime, seminare informuese - Fletpalosje dhe materiale informuese në pika kyce ku pjesëmartja e të rinjve është më e madhe.	Bashkia Shkodër DAR Dhoma e tregëtisë Zyra e Punës Qendra Rinore	2019-2022

	punësimi dhe kuadrit ligjor.				
		Njohja e Kodit të Punës nga të rinjtë	<ul style="list-style-type: none"> - Të kryhen fushata informuese mbi të drejtat dhe detyrimet e të rinjve në punë dhe të punëdhënësve. - Takime, seminare, emisione televizive informuese për njohjen e Kodit të Punës. - Publikime, materiale informuese. 	Bashkia Shkodër DAR Dhoma e tregëtisë Zyra e Punës Qendra Rinore Mediat lokale	2019-2022
		Fushatë sensibilizuese pranë bizneseve lokale	<ul style="list-style-type: none"> - Fushatë sensibilizuese pranë bizneseve lokale për promovimin e punësimi rinor. - Fletpalosje dhe materiale informuese. 	Dhoma e tregëtisë Zyra e Punës Bashkia Shkodër Qendra Rinore	2019-2022
		”Nxitja e punësimi të të rinjve në Shkodër”	Ulja e nivelit të papunësisë në nivel lokal duke zgjeruar mundësitë e punësimi për të rinjtë nëpërmjet trajnimit dhe informimit për tregun e punës.	Qendra Rinore AMSHC	2019
		Krijimi i lehtësirave fiskale për të gjithë ata sipërmarrës, biznese a kompani që duan të përfshijnë praktikant dhe të punësojnë të rinj në aktivitetin e tyre.	Bashkita të nxisë punësimin e të rinjve, përmes uljes së taksimit të bizneseve që përfshijnë praktikant dhe punësojnë të rinjtë.	Bashkia Shkodër Dhoma e tregëtisë Qendra Rinore	2019-2022

	2. Të ndërmerren programe trajnimi dhe të krijohen ambiente të përshtatshme për të nxitur sipërmarrjen rinore.	Programe trajnuese për rininë (si të ndërtosh një biznes / si të hartosh një plan biznesi) do t'i aftësonte ata në këtë drejtim dhe do të shërbente në rritjen e kapaciteteve të tyre.	Zhvillimi i programeve të trajnimit (si të ndërtosh një biznes/si të hartosh një plan biznesi) me pjesëmarrje sa më të gjërë të të rinjve të ngrupeve të ndryshme shoqërore.	Dhoma e tregëtisë Qendra e formimit profesional Zyra e Punës Organizatrat që mund të ofrojnë ekspertizë	2019-2022
		Krijimi i lehtësirave administrative si internet, komunikim, këshillim juridik, këshillim financiar dhe tatimor, marketing, etj.			
		Nxitja e sistemit të kredive dhe mikrokredive me afat të gjatë kohor për shlyerje, si dhe krijimi i lehtësirave fiskale për sipërmarrjet e të rinjve. Ofrimi i hapësirave për zyra dhe kryerjen e aktivitetit do të krijonte lehtësira për biznesin rinor dhe vetëpunësimin e të	- Lobim me pushtetin vendor për subvencionimin e një pjesë të interesit. - Favorizimi me kredi të buta i të rinjve që duan të hapin biznese të vogla dhe promovimi i tij nëpërmjet një fushate sensibilizuese si në terren dhe në mediat lokale.	Bashkia Shkodër Dhoma e tregëtisë Qendra Rinore Bankat Mediat	2019-2022

		rinjve			
		Krijimi dhe ofrimi i “Grante për Bizneset e Reja”	Keto Grante synojnë bashkëpunimin dhe ofrimin e mundësive për të rinjtë në hapjen e një biznesi.	Bashkia Shkodër Dhoma e tregëtisë Bankat	2019-2022
	3. Ndërthurja dhe njohja e edukimit formal dhe joformal për t’i bërë sa më eficient të rinjtë për tregun e punës.	Kombinimi i kurrikulës profesionale me edukimin për aftësinë për jetën do të përgatisë më shumë të rinjtë duke i mundësuar atyre informacion të ndryshëm dhe pajisjen me disa aftësi bazë të nevojshme për një zhvillim social-ekonomik të tyre.	Futja në kurrikula e (aftësive për jetën)	DAR Qendra Rinore Qendra e formimit profesional	2019-2022
		Zhvillimi i praktikave mësimore pranë bizneseve do të sjellë, një njohje më të madhe të biznesit me të rinjtë dhe do të ndikojë në formimet e të rinjve dhe në krijimin e mundësive për punësim pas përfundimit të shkollës.	- Lobim me bizneset për bashkëpunim. - Fushatë sensibilizuese për bizneset dhe për të rinjtë - Zhvillimi i praktikave të shkollës pranë bizneseve.	Zyra e Punës Dhoma e tregëtisë Universiteti publik/ privat Shkollat e mesme profesionale	2019-2022
		Veprimtari rinore që promovojnë aftësitë e të rinjve në sfera të ndryshme	- Fushata promovimi (panaire etj) - Aksione pune të të rinjve - Takim të rinj/pushtet vendor /biznese	Bashkia e Shkodërs Mediat Dhoma e Tregëtisë Zyra e Punës Universiteti	2019-2022

				publik/ privat Qendra Rinore Shkollat e mesme profesionale	
		Ngritja e kurseve të reja profesionale sipas kërkesave të tregut do të sillte përgjigje më të madhe të nevojave të tregut dhe do të përputhte më shumë kërkesën me ofertën.	- Ngritja e kurseve të reja profesionale - Trajnimi i të rinjve	Zyra e Punës Qendra e formimit profesional DAR OJF-të	
	4. Të ngrihen programe të intershipit dhe të promovohen stazhet rinore.	Krijimi i urave të bashkëpunimit midis shkollave të mesme profesionale me bizneset private.	Vendosja e komunikimit dhe partneritetit mes shkollave profesionale dhe bizneseve lokale.	DAR Dhoma e tregëtisë Qendra e formimit profesional Shkollat e mesme profesionale Zyra e punës Qendra Rinore	2019-2022
		Intership-e pa pagesë pranë bizneseve private.	- Lobim me bizneset private. - Realizimi i intership-it pa pagesë tek bizneset private	Dhoma e tregëtisë Zyra e punës Qendra Rinore	2019-2022
		Të inkurajohen të rinjtë me rezultate të larta duke kryer më parë stazhe dhe më pas duke u punësuar nga bashkia.	- Krijimi i urave të bashkëpunimit midis Bashkisë dhe Universitetit publik/ privat. - Realizimi i interipi-it dhe më pas munësimi i një	Bashkia Shkodër Universiteti publik/ privat	2019-2022

			punësimi në Bashkinë Shkodër.		
	5. Ngritja e zyrave të nxitjes së punësimit dhe orientimit rinor ku të punësohen edhe vete të rinjtë.	Ngritja e zyrave të informimit rinor do të ndikojë në rritjen e nivelit të informacionit për mundësitë e vendeve të punës për të rinjtë.	Ngritja e zyrave të informimit	Bashkia Shkodër Zyra e punës	2019-2022
		Fushatë sensibilizuese pranë bizneseve për promovimin e zyrave në mënyrë që të vendoset partneritetet dhe të jepet vazhdimisht informacion për vendet e punës.	- Fushatë sensibilizuese pranë bizneseve për promovimin e zyrave - Krijimi i urave të bashkëpunimit me synim kthimin e vëmendjes së bizneseve drejt të rinjve.	Qendra Rinore Bashkia Shkodër Zyra e punës Dhoma e tregëtisë	2019-2022
		Krijimi i një database me mundësi për punësim dhe pasqyrimi në një ëbsite i të gjithë informacionit.	- Krijimi i një database - Krijimi i një ëbsite.	Qendra Rinore Bashkia Shkodër Zyra e punës Dhoma e tregëtisë	2019-2022
		Panairret e punësimit rinor do të ndihmojnë në lancimin e vendeve të reja të punës nga administrata publike dhe biznesi dhe do t'i japin të rinjve më shumë informacion.	Organizimi i panairëve të punës në mënyrë periodike.	Qendra Rinore Bashkia Shkodër Zyra e punës Dhoma e tregëtisë Universiteti publik/ privat DAR Shkollat e mesme profesionale	2019-2022
	6. Të krijohen plane afat-	Takime dhe këshillime me	-Takime dhe këshillime	OJF-të	2019-2022

	shkurte për të stimuluar integrimin e të rinjve në tregun e punës, si dhe të merren masa strukturore duke u konsultuar me vetë të rinjtë.	ekspertë të pushtetit vendor për organizimin e veprimtarive të mundshme për nxitjen e punësimit	-Tryeza të rrumbullakta	Bashkia Shkodër Zyra e punës Dhoma e tregëtisë Universiteti publik/ privat	
		Hartimi i strategjisë vendore për punësimin e të rinjve	Hartimi dhe implementimi i strategjisë vendore për punësimin rinor	Bashkia Shkodër OJF-të Dhoma e tregëtisë Zyra e punës Donatore	2019-2022
	7. Hapja e një laboratorit për ndërmarrjet sociale	Hapja e kurseve artizanale	Hapja e kurseve artizanale	OJF-të Donatorë Qëndrat e formimit profesional	2019-2022
		Trajnimi i stafit do të ndikonte në rritjen e cilësisë së formimit në këto laboratore.	Trajnimi i stafit	Qëndrat e formimit profesional OJF-të Universiteti publik/ privat	2019-2022

3. SHËNDETI DHE MBROJTJA SOCIALE

Qëllimi:

Promovimi i jetës së shëndetshme dhe mirëqenies sociale të të rinjve duke u fokusuar në promovimin e shëndetit mendor dhe riprodhues, sportit, aktivitetit fizik dhe stileve të shëndetshme të jetës me kujdes të veçantë ndaj parandalimit dhe trajtimit të sjelljeve të rrezikshme që ndikojnë në përjashtimin social.

Objektivat:

- Të informojë të rinjtë në lidhje me faktorët që rrezikojnë shëndetin dhe devijimet sociale që mund të manifestojnë te rinjtë.
- Të promovojë e mbështesë çdo nismë për të rinjtë në lidhje me ndikimin negativ të përdorimit të duhanit, drogës, alkoolit ndaj shëndetit të tyre.
- Të ngrihen shërbime për mbrojtjen sociale të të rinjve.
- Të informojë të rinjtë në lidhje me sjelljet seksuale të cilat kontribuojnë në IST (infeksionet seksualisht të transmetueshme) si dhe shtatzëninë e padëshiruar.
- Të nxisë informimin dhe të mbështesë programet për të rinjtë në lidhje me faktorët që kontribuojnë në mbrojtjen dhe promovimin e shëndetit dhe mbrojtjen sociale.
- Të informojë në lidhje me organizmin e shërbimit shëndetësor si dhe shërbimet të cilat ofrohen falas për këtë grup moshë.
- Lehtësimi i qasjes në shërbimet ekzistuese të shëndetit duke i bërë ato më të përdorshme nga rinia.

Rekomandime

- Realizimi i fushatave informuese për përmirësimin e informimit dhe shprehive të shëndosha jetësore në bazë të ndryshimeve në sjellje.

- T'u kushtohet vëmendje e veçantë drejtimeve dhe programeve për përmirësimin e shëndetit dhe parandalimin e sëmundjeve në këtë grupmoshë.
- Të zhvillohen dhe promovohen nga njësitë vendore aktivitete të përbashkëta me institucionet shëndetësore, familjet, shkollat dhe shoqatat që operojnë në këtë sektor.
- Të hartohet dhe zbatohet një program për integrimin e të rinjve vulnerabel ndaj këtyre problemeve në shoqëri, sistemin arsimor apo tregun e punës.
- Inkurajimi i stileve të shëndetshme të jetës për të rinjtë nëpërmjet edukimit fizik, edukimit mbi ushqyerjen, aktivitetet fizike nga profesioniste të shëndetit, klubet sportive dhe organizatat rinore.
- Zgjerimi i programeve edukuese në shkolla për shëndetin, zgjerimin e njohurive të të rinjve mbi përdorin e drogës, duhanit, alkoolit, sjelljet seksuale që kontribuojnë për IST si dhe shtatzëninë e padëshiruar, aktivitetin fizik dhe faktorë të tjerë mbrojtës për ndryshim të sjelljeve të rrezikshme.

3.1. PLANI LOKAL I VEPRIMIT PER RININE 2019-2022/ MATRICA E VEPRIMTARIVE DHE OUTPUT-VE PER PROGRAM

PROGRAMI	OUTPUT-I	PERSHKRIMI I OUTPUT-IT	VEPRIMTARIA	PERGJEGJES	AFATI KOHOR
Shëndeti dhe mbrojtja sociale					
	1. Të informojë të rinjtë në lidhje me faktorët që rrezikojnë shëndetin dhe devijimet sociale që mund të manifestojnë të rinjtë.	Edukimi i të rinjve për çështjet e dhunës.	Edukimi i të rinjve për çështjet e dhunës.	Qendra Rinore Shoqata Intelektuelet e rinj, Shprese, Parlamenti Rinore. Qeveritë e nxënësve Mësuesit Punonjësi social Psikologu Njësia kundër dhunës në Familje. Njësia për mbrojtjen e fëmijve.	2019-2022
		Fushatë ndërgjegjësuere për edukimin e prindërve dhe mësuesve për çështjet e dhunës.	-Biseda me raste konkrete -Materiale informuese -Spote publicitare	Media DAR DSHP Bashkia Shkodër Njësia kundër dhunës në Familje. Njësia për	2019-2022

				mbrojtjen e fëmijve. Qendra Vatra	
		Fushata sensibilizuese për jetën ku preken dukuritë, problematikat që hasin të rinjtë në jetën e përditshme.	-Takime -Seminare edukuese. -Shpërndarje materialesh promocionale	OJF-të Njësia kundër dhumës në Familje. Njësia për mbrojtjen e fëmijve.	2019-2022
	2. Të promovojë e mbështesë çdo nismë për të rinjtë në lidhje me ndikimin negativ të përdorimit të duhanit, drogës, alkoolit ndaj shëndetit të tyre.	Fushata ndërgjegjësimi në shkolla mbi efektet negative të përdorimit të duhanit, drogës, alkoolit.	- Shpërndarjesh materialesh promocionale si postera, flet volanteve etj pranë shkollave. -Shfrytëzimi i gazetës së shkollës. - Performanca të ndryshme në shkolla nga vetë të rinjtë me temë: Efektet negative të përdorimit të duhanit, drogës, alkoolit në shëndetin e të rinjve.	OJF-të Mësuesit Psikolog DSHP Qendrat shëndetsore Njësia kundër dhunës në familje. Njësia për mbrojtjen e fëmijve.	2019-2022
		Fushatë ndërgjegjësimi në media për sensibilizimin e popullatës lidhur me përdorimin e duhanit, drogës, alkoolit.	- Debate në TV - Emisione që trajtojnë këto tema - Përdorimi i tabelave promocionale dhe edukuese - Bashkepunim mes OJF-ve, qendrave shëndetsore dhe mediave.	Media Bashkia Shkodër OJF-të DSHP Njësia kundër dhumës në Familje. Njësia për	2019-2022

				mbrojtjen e fëmijve. Qendrat shëndetsore	
		Reduktim i nivelit të pirjes së duhanit në vendet publike nga të rinjtë.	-Zbatimi i ligjit për ndalimin e përdorimit të duhanit në vendet publike.	Policia Pushteti vendor	2019-2022
		Informimi i të rinjve dhe mësuesve mbi legjislacionin që prek çështjet e drogës.	-Njohja me legjislacionin mbi drogat, përdorimin e tyre	Psikologu në shkolla.	
	3. Të ngrihen shërbime për mbrojtjen sociale të të rinjve.	Ngritja e qendrave ditore për të rinjtë.			2019-2022
	4. Të informojë të rinjtë në lidhje me sjelljet seksuale të cilat kontribuojnë në IST (infeksionet seksualisht të transmetueshme) si dhe shtatzëninë e padëshiruar.	Fushata ndërgjegjësimi në shkolla mbi Shëndetin Riprodhues dhe IST-të	- Shpërndarjesh materialesh promocionalesh - Performanca të ndryshme në shkolla nga vetë të rinjtë me temë: Shëndeti Riprodhues	Punonjësi social dhe psikologu i shkollave DSHP	2019-2022
		Takime të herëpashershme me prindër për të ndërgjegjësuar mbi çështjet e SHR-së.	Seminare informuese	Punonjësi social dhe psikologu i shkollave Qendra Rinore	2019-2022
	5. Të nxisë informimin dhe të mbështesë programet për të rinjtë në lidhje me faktorët që kontribuojnë në	Fushatë ndërgjegjësimi për të drejtat e të rinjve.	- Fushatë ndërgjegjësimi për të drejtat e të rinjve. - Shpërndarje materialesh promocionale.	Qendra Rinore Mësuesit Punonjësi social dhe psikologu i shkollave	2019-2022

	mbrojtjen dhe promovimin e shëndetit dhe mbrojtjen sociale.				
		Inkurajimi i stileve të shëndetshme të jetës për të rinjtë nëpërmjet edukimit fizik, edukimit mbi ushqyerjen, aktivitetet fizike nga profesionistë të shëndetit, klubet sportive dhe organizatat jo-qeveritare.	- Fushatë ndërgjegjësimi. - Konkurse sportive midis shkollave - Seminare informuese mbi ushqimin e shëndetshëm - Shpërndarje materialesh promocionale	Qendra Rinore Mësuesit Punonjësi social dhe psikologu i shkollave DSHP DAR QKTRS	
	6. Të informojë në lidhje me organizmin e shërbimit shëndetësor, shërbimet të cilat informohen falas për këtë grup moshe si dhe të lehtësojë aksesin në këto shërbime.	Ndërgjegjësim i të rinjve për qendrat ekzistuese për këshillim dhe trajtime falas për çështje të lidhura me përdorimin e duhanit, drogës, alkoolit, shëndetin riprodhues dhe IST-të .	- Ndërgjegjësim i të rinjve nëpërmjet seminare informuese. - Shpërndarje materialesh promocionale.	Punonjësi social dhe psikologu i shkollave OJF-të	2019-2022

4. PJESËMARRJA RINORE

Qëllimi: Rritja e pjesëmarrjes së të rinjve në vendimmarrje dhe në jetën publike.

Objektivat:

- Rritja e pjesëmarrjes rinore në vendimmarrjen lokale nëpërmjet përfshirjes së tyre ne bordet këshillimore të Bashkisë dhe të shkollave.
- Hartimi dhe implementimi i politikave informuese dhe edukuese për të rinjtë, duke nxitur pjesëmarrjen në vendimmarrje si dhe një qytetari më të përgjegjshme.
- Rritja e kapaciteteve rinore në funksion të demokracisë.
- Respektimi i barazisë gjinore ne përfaqësim dhe vendimmarrje.
- Rritja e pjesëmarrjes së të rinjve në votime.

Rekomandime

- Përmirësimi i qasjes së të rinjve tek informacioni për të përdorur më mirë mundësitë e tyre për pjesëmarrje në vendimmarrje.
- Partitë politike t'u krijojnë mundësi dhe të favorizojnë të rinjtë si kandidatë për Këshillin Bashkiak.
- Të përfshihen te rinjtë dhe organizatat rinore në formulimin, zbatimin dhe vlerësimin e politikave apo planeve lokale qe ndikojnë mbi ta.
- Të zhvillohen dhe forcohen mundësitë për të rinjtë që të njohin të drejtat dhe përgjegjësitë e tyre.
- Të mundësohet përfshirja e të rinjve në planifikimin, zbatimin dhe vlerësimin e politikave dhe planeve lokale që ndikojnë mbi jetën e tyre.
- Digjitalizim i informacionit për politikat rinore dhe qasje në informim për këto politika.

- Konsultim real të politikave rinore me të rinjtë.
- Mbështetje politike dhe financiare te OJF-ve që mbulojnë në territor çështjet e rinisë nëpërmjet ndërtimit te një platforme bashkëpunimi konkrete dhe afatgjate për promovimin e pjesëmarrjes rinore ne proceset vendimmarrëse lokale

4.1. PLANI LOKAL I VEPRIMIT PER RININE 2019-2022/ MATRICA E VEPRIMTARIVE DHE OUTPUT-VE PER PROGRAM

PROGRAMI	OUTPUT-I	PERSHKRIMI I OUTPUT-IT	VEPRIMTARIA	PERGJEGJES	AFATI KOHOR
Pjesëmarrja rinore					
	1. Rritjen e pjesëmarrjes rinore në vendimmarrje lokale nëpërmjet përfshirjes së tyre në bordet këshillimore të Bashkisë, shkollave dhe forumeve rinore.	Fushata advokacie dhe lobim me institucionet lokale, për përfshirjen e të rinjve në proceset dhe strukturat vendimmarrëse.	Takime, fushata ndërgjegjësimi në nivel bashkie.	Qendra Rinore Bashkia Shkodër	2019-2022
		Të rinjtë do të kenë mundësi të marrin pjesë në mbledhjet e këshillit bashkiak dhe komisioneve qytetare me status të ndryshëm (vëzhgues, debatues dhe sugjerues në varësi të rasteve të çështjeve që trajtohen).	Të rinjtë do të jenë më të informuar përmes ëbsite-ve ose publikimeve periodike mbi format dhe mënyrat e pjesëmarrjes së tyre në vendimmarrje vendore dhe në institucionet e edukimit.	OJF-të Bashkia Shkodër Qeveria studentore Parlamenti rinor Senatet e shkollave Media lokale	2019-2022
		Fushata ndërgjegjësimi dhe	- Organizimi i zgjedhjeve në	OJF-të	2019-2022

		debate në nivel vendor për përfshirjen e komunitetit romë dhe egjyptian në strukturat e përfaqësimit rinor si dhe rritjen e numrit të vajzave në këto struktura.	komunitetin romë dhe atë egjyptian, për të pasur edhe ata përfaqësues në strukturat rinore. - Fushata ndërgjegjësimi në shkolla, universitete, komunitet. - Takime, debate në komunitet dhe TV.	Qeveria studentore Parlamenti rinor Senatet e shkollave Media lokale	
	2. Hartimi dhe implementimi i politikave informuese dhe edukuese për të rinjtë, duke nxitur pjesëmarrjen e tyre në vendimmarrje si dhe një qytetari më të përgjegjshme.	Publikimi i një përmbledhjeje ligjore për të drejtat e të rinjve ku do të përfshihen të gjitha ligjet që afektojnë të rinjtë (arsim, punësim, statusin e studentit, delikunca rinore, alkooli etj)	Hartimi dhe publikimi i përmbledhjes	Qendra Rinore QKTRS Donatorë	2019-2022
		“Fuqizimi i te rinjve nepermjet pjesemarrjes dhe monitorimit te politikave ne nivel lokal.”	-Ngritjen e nje Rrjeti Rinor i pajisur me njohurite e duhura mbi demokracine dhe pjesmarrjen ne proceset vendimmarrese. - Rritjen e ndergjegjesimit per ndryshimin e mentalitetit mbi pjesmartjen, transparences dhe llogaridhenjes ne vendimmarrjen lokale dhe funksionimit te demokracise. - Fuqizimi i strukturave te	Qendra Rinore Donatorë	2019-2020

			rrjetit rinor ne Bashkine e Shkodres per te promovuar dhe mbeshtetur pjesmarrjen rinore, si dhe per te monitoruar implementimin e vendimeve te marra nga pushteti lokal.		
		Seanca dëgjimore në kuadrin e “përgjegjshmërisë sociale” do të ndikojë drejtëpërdrejtë në afrimin e politikbërësve dhe politikzbatuesve me shqetësimet e të rinjve, si dhe në krimijimin e një kulture të llogaridhënjes politike përballë përfituesve të shërbimeve publike, duke ndikuar në ndërgjegjësimin e ndërsjelltë.	Takime, seanca dëgjimore dhe monitorim të premtimeve	Qendra Rinore	2019-2022
	3. Rritjen e kapaciteteve rinore në funksion të demokracisë dhe përfshirjen e tyre në programe të shkëmbimit ndër sektorial.	Hapja e klubeve te debatit në çdo institucioni arsimor duhet u futur hap pas hapi edhe në formën e mësimdhënies brenda klasave të shkollës.	Klubet e debatit duke nxitur përplasjen e ideve në mënyrë civile dhe të organizuar, formojnë jo vetëm aftësi argumentuese individuale por forcojnë edhe njohuri dhe informacion mbi të cilin debatohet.	DAR Parlamenti rinor Senatet e shkollave Qendra Rinore	2019-2022
	4. Respektimi i barazisë gjinore në përfaqësim dhe vendimmarrje.	Fushata ndërgjegjësimi dhe debata në nivel vendor për përfshirjen dhe rritjen e numrit të vajzave në	- Fushata ndërgjegjësimi në shkolla, universitete, komunitet. - Takime, debata në komunitet	Qendra Rinore OJF-të Qeveria studentore	2019-2022

		strukturat rinore përfaqësuese.	dhe TV	Parlamenti rinor Senatet e shkollave Media lokale	
		Fushata sensibilizuese që do të ndikojnë në rritjen e ndërgjegjësimit të të rinjve në lidhje me barazinë dhe tolerancën për çështje të ndryshme: gjini, aftësi e kufizuar, romët, grupet e marginalizuara etj.	Fushata sensibilizimi për çështjet gjinore, aftësi e kufizuar, romët, grupet e marginalizuara.	Qendra Rinore OJF-të Bashkia Shkodër DAR Qeveria studentore Parlamenti rinor Senatet e shkollave Media lokale	2019-2022
	5. Rritjen e pjesëmarrjes së të rinjve në votime.	Aftësimi i të rinjve për të votuar, rritjen e nivelit të informacionit në lidhje me procedurat dhe detajet e procesit të votimit, edukimi i tyre mbi rëndësinë e votës dhe të drejtës për ta ushtruar atë.	<ul style="list-style-type: none"> - Fushatë informimi për procedurat e votimit, vendin, listat e votuesve në shkolla e komunitet. - Njohja me legjislacionin e votimit. - Krijimi i grupeve mbështetëse për informacion në komunitet. - Fushatë informimi dhe ndërgjegjësimi në mediat lokale. - Fushatë sensibilizimi për nxitjen e first-time voters, për pjesëmarrjen në votime. - Nxitje dhe edukimi i vajzave të reja për të marrë pjesë në votim (në zonat 	Qendra Rinore Qeveria studentore Senatet në shkolla Media lokale	2019-2022

			periferike). - Mock Elections		
		“Vota e të rinjve bën ndryshimin”- Parlamenti Rinore Shkodër	Projekti konsiston në informimin dhe edukimin e të rinjve (mosha 17-25) mbi procesin zgjedhor, funksionimit të demokracisë, procedurën e votimit dhe rëndësinë e tij.	Qendra Rinore Donatorë	2013
		Përballja e kërkesave të të rinjve, të problematikave, përparësive të tyre me ofertat zgjedhore të kandidatëve për kryetar bashkisë ose deputetë, futja e këtyre përparësive në axhendë dhe monitorimi i performancës së të zgjerdhurve dhe mbajtjes së premtimeve të tyre do të rrisë interesin e të rinjve për procesin zgjedhor, besimin në këtë proces dhe si rrjedhim angazhimin dhe pjesëmarrjen e tyre në votime.	- Forume me kandidatët për kryetarë bashkie dhe për deputetë dhe kërkesë llogarie në debate të hapura periodike. - Debate në TV mes të rinjve dhe kandidatëve - Publikimi materialesh ndërgjegjësuese - Përdorim i ëebsite-ve	Parlamenti rinor Qendra Rinore Qeveria studentore Media	2019-2022
		Të rinjtë do të jenë pjesë aktive e vëzhgimit të zgjedhjeve, duke rritur kështu mundësinë e garantimit të një procesi të rregullt zgjedhor.	- Trajnim i të rinjve për vëzhgimin. - Monitorimi i zgjedhjeve në nivel vendor dhe qendror.	OJF-të Koalicioni i Vëzhguesve Vendor	2019-2022

5. REKREACIONI, VEPRIMTARITË KULTURORE, ARTISTIKE DHE SPORTIVE

Qëllimi: Zhvillimi i rekreacionit dhe kapacitetit inovativ të të rinjve i cili duhet të mbështetet nëpërmjet qasjes sa me cilësore dhe pjesëmarrjes në çështjet kulturore që në moshë të hershme duke promovuar nxitjen e zhvillimit personal, rritjen e kapaciteteve dhe respektimin e kulturave të ndryshme.

Objektiva:

- Të promovohen të rinjtë përmes aktiviteteve kulturore dhe një qasjeje sa më të gjerë në culture dhe mjetet krijuese, veçanërisht përmes përfshirjes së teknologjive të reja.
- Të ngrihen programe të përbashkëta për kohën e lirë që përmirësojnë zhvillimin e të rinjve dhe nxisin integrimin dhe kohezionin social nëpërmjet vullnetarizmit, sporteve dhe pjesëmarrjes komunitare.
- Të promovohen talentet rinore në çdo fushë që spikatin, nëpërmjet aktivizimit të bursave ose lehtësirave të krijuara për këtë sektor. Aktivitetet e kohës së lirë duhet të jenë pjesë e programeve dhe politikave për të rinjtë.
- Të lehtësojë sinergjitë afatgjata mes politikave dhe programeve në fushat e kulturës, edukimit, shëndetit, mediave, mbështetjes sociale në këndvështrimin e promovimit të rekreacionit rinor dhe kapaciteteve për inovacion.
- Të mundësohen mjedise ku të rinjtë mund të zhvillojnë rekreacionin, interesat e tyre dhe të shpenzojnë kohën e lirë në mënyrë të shëndetshme.

Rekomandime

- Të promovojë bashkëpunime partneriteti ndërmjet sektorëve të rekreacionit, kulturës, organizatave rinore dhe personave që punojnë me të rinjtë.
- Të lehtësojë dhe mbështesë zhvillimin e talenteve dhe aftësive menaxheriale të të rinjve në mënyrë që të rriten mundësitë e tyre për punësim.
- Përmirësimi dhe rritja në numër e bibliotekave publike, qendrave kulturore dhe ambienteve sportive.

- Te nxisë nisma që do të garantonin praktikimin e sporteve dhe garave, në nivel shkollash e qarku.
- Përfshirja e të rinjve në planifikimin e zhvillimit urban dhe ambienteve për kohën e lirë.
- Krijimin e kartës së studentit (e vlefshme për të rinjtë që frekuentojnë shkollën e mesme dhe universitetin). Të rinjtë propozojnë futjen e normave ligjore dhe administrative që të garantojnë reduktim të çdo lloj taksimi apo kostoje të shërbime publike deri në masën 50% si dhe ushtrim të sporteve e arteve me kosto zero nëpërmjet financimeve vendore apo qendrore.
- Ruajtja dhe zhvillimi i vlerave kulturore dhe historike vendore nëpërmjet organizimit të veprimtarive artistike.

5.1. PLANI LOKAL I VEPRIMIT PER RININE 2019-2022/ MATRICA E VEPRIMTARIVE DHE OUTPUT-VE PER PROGRAM

PROGRAMI	OUTPUT-I	PERSHKRIMI I OUTPUT-IT	VEPRIMTARIA	PERGJEGJES	AFATI KOHOR
Rekreacioni, veprimtaritë kulturore, artistike dhe sportive.					
	1.Të promovohen të rinjtë përmes aktiviteteve të shprehive kulturore dhe një akses sa më të gjerë në kulturë dhe mjetet krijuese, veçanërisht përmes	Zgjerimi i shërbimeve të internetit dhe bibliotekave për të rinjtë	Zgjerimi i shërbimeve të internetit dhe bibliotekave për të rinjtë	Qendra Rinore, Bizneset, Bashkia Shkodër.	2019-2022

	përfshirjes së teknologjive të reja.				
		Të bëjmë të dëgjohet zëri i të rinjve në Shkodër	Projekt synon nëpërmjet metodave dhe teknikave inovative të promovojë zërin e të rinjve të qytetit të Shkodërs si dhe t'i ndihmojë ata të shprehin lirshëm idetë dhe krijimtaritë e tyre në media, duke informuar në këtë mënyrë publikun mbi kulturën dhe të kuptuarit të të rinjve në Vlorë.	Qendra Rinore Donatorë	2019
		Hapja e qendrave të internetit pranë shkollave të mesme dhe universitetit me tarifa të reduktuara për studentët.	Hapja e qendrave të internetit pranë shkollave të mesme dhe universitetit.	Bashkia Shkodër, Biznesi, DAR, Universitetet.	2019
	2. Të ngrihen programe të përbashkëta per kohën e lirë që përmirëson zhvillimin e të rinjve dhe nxit integrimin social dhe kohëzisionin e shoqërisë. Nëpërmjet vullnetarizimit, sporteve dhe pjesëmarrjes komunitare.	Ngritja e qendrave sportive-kulturore në komunitet. Përgatitja e stafit që do të punojnë pranë këtyre qendrave dhe vullnetarëve nga OJF-të rinore.	Ngritja e qendrave sportive-kulturore në komunitet.	Bashkia Shkodër Donatorë Qendra Rinore	2019-2022
		Krijimi i ekipeve për sported	Organizimi i kampionateve	Federatat,	2019-2022

		më popullore në çdo shkollë 9-vjecare, të mesme e universitete, si dhe organizimi i kampionateve ndërmjet tyre.	sportive ndërmjet shkollave.	Qendra Rinore MASR, DAR, QKTRS Ministria e Kultures	
		Krijimi i klubeve artistike dhe kulturore në shkolla për një jetë më aktive të të rinjve në këto mjedise.	Krijimi i klubeve artistike dhe kulturore në shkolla.	Parlamenti Rinor, MASR, DAR, Bashkia Shkodër QKTRS Ministria e Kultures	2019-2022
		Ri-interpretimi i mjediseve shkollore për të funksionuar si qendra të komunitetit ku organizohen aktivitete të shumëllojshme rinore – sidomos pas përfundimit të mësimin.	Shkollat pas orarit të mësimin do të kthehen në shtëpitë e klubeve të shkencave ekzakte, kompjuterit, pikturës, muzikës, letërsisë dhe sporteve, për nxënësit por dhe për të rinjtë e tjerë të komunitetit.	MASR DAR, Bashkia Shkodër Bordi i Prinderve	2013-2015
		Promovimi i imazhit të Shqipërisë nga të rinjtë dhe për të rinjtë (me fokus rininë)		Qendra Rinore Bashkia Shkodër	2019-2022
		Organizimi i kampeve verore për grupet e marginalizuara dhe të rinj të tjerë me synim	Organizimi i kampeve verore.	DAR, Bashkia Shkodër Qendra Rinore	2019-2022

		integrimin e tyre.			
	3. Të promovohen talentet rinore në cdo fushë që spikatin, nëpërmjet aktivizimit të bursave ose lehtësirave të krijuara për këtë sektor. Aktivitetet e kohës së lirë duhet të jenë pjesë e programeve dhe politikave për të rinjtë.	Promovimi i punimeve të nxënësve të shkollave profesionale (panaire)	Panair.	DAR, Bashkia Shkodër Qendra Rinore	2019-2022
		Netëork – Ide kreative per riciklim.	Nxenesit e shkolles Pyjore Kole Margjini do te krijojne vepra artistike me materiale te ricikluara.	OJF Donatorë	2019-2022
	4. Të lehtësoj sinergjitë afatgjata mes politikave dhe programeve në fushat e kulturës, edukimit, shëndetit, mediave, mbështetjes sociale në këndvështrimin e promovimit të rekreacionit rinore dhe kapaciteteve për inovacion.	Ngritja e strukturave në bashkinë Shkodër dhe hartimi i politikave të posaçme për çështjet e rekreacionit rinor	Ngritja e strukturave në bashkinë Shkodër dhe hartimi i politikave të posaçme për heshtjet e rekreacionit rinor	Bashkia Shkodër	2019-2022
		Mbështetje e Qendrës Rinore për të ndërmarrë projekte artistike, kulturore e sportive të të rinjve.		Bashkia Shkodër	2019-2022

		<p>“Karta e Bashkisë për Studentët (e vlefshme për të rinjtë që frekuentojnë shkollën e mesme dhe universitetin)” synon të ofrojë për studentët një kartë identifikimi, e cila do të mundësojë për ta plotësimin e disa shërbimeve me një çmim të reduktuar</p>	<p>Të rinjtë propozojnë futjen e normave ligjore dhe administrative që të garantojnë reduktim të çdo lloj taksimi apo kostoje të shërbime publike deri në masën 50% si dhe ushtrim të sporteve e arteve me kosto zero nëpërmjet financimeve vendore apo qendrore.</p>	<p>Bashkia Shkodër QKTRS Universiteti Publik/Privat Bizneset</p>	<p>2019-2022</p>
	<p>5. Të mundësohen mjedise ku të rinjtë mund të zhvillojnë rekreacionin, interesat e tyre dhe të shpenzojnë kohën e lirë në mënyrë të shëndetshme.</p>	<p>Krijimi i rretheve kulturore për të rinjtë pranë qendrave kulturore të fëmijëve ose pranë çdo shkolle të mesme.</p>	<p>Krijimi i rretheve kulturore për të rinjtë.</p>	<p>Q.K.F Shkollat DAR, MASR, Bashkia Shkodër, Bizneset, Donatorët.</p>	<p>2019-2022</p>
		<p>Krijimi i grupeve artistike e klubeve të ndryshme në fshatrat e Bashkisë Shkodër të cilat do ti japin më shumë karakter e zgjedhje çdo të riu nga fshati.</p>	<p>Inkurajimi i të rinjve në fshatra që me ndihmën e qendrave kulturore të gjallërojnë jetën e çdo shkolle rurale me aktivitete shëtitëse si ekspozita apo aktivitete artistike të cilat do të thyenin rutinën sociale që karakterizon sot jetën e një të riu në fshat.</p>	<p>Bashkia Shkodër DAR, MASR Shkollat Bordë i prindërve Qendra Rinore Shkodër Donatorë</p>	<p>2019-2022</p>

		Hapja e një kinemaje do të nxisë jetën socialkulturore në qytet.	Ndërtimi / konstruksioni i kinemave.	Bashkia Shkodër, Biznesi, Ministria e Kultures.	2019-2022
		Shtimi i hapësirave të gjelbërta publike.	Shtimi i hapësirave të gjelbëra publike.	Bashkia Shkodër, Qendra Rinore dhe OJF-të e mjedisit.	2019-2022
		Organizimi i ekskursioneve në zona turistike dhe vende me bukuri natyrore (shpella), me qëllim njohjen e këtyre zonave.	Organizimi i ekskursioneve dhe veprimtarive në zona turistike.	Drejtoria arsimore Universitetet Qendra Rinore OJF-të mjedisore	2019-2022

6. TË RINJTË DHE EVROPA

Qëllimi: Të arrihet progres në rritjen e dimensionit evropian të të menduarit e të vepruarit të të rinjve në kuadër të aspiratës së anëtarësimit e integritit evropian, nëpërmjet nxitjes e mbështetjes së pjesëmarrjes dhe vullnetarizmit.

Objektivat:

- Rritja e ndërgjegjësimit të të rinjve mbi çështjet globale si zhvillimi i qëndrueshëm dhe të drejtat e njeriut.
- Të ofrojë mundësi për të rinjtë që të shkëmbejnë ide dhe eksperiencë mbi çështjet evropiane, pjesëmarrjen nëpër takime ndërkombëtare, platforma virtuale etj.
- Të fuqizojë bashkëpunimin e ndërsjellët mes të rinjve nëpërmjet dialogut dhe mjeteve për të mbështetur aktivitete si trajnime, shkëmbime kulturore dhe takime.
- Të inkurajojë të rinjtë që të marrin pjesë në aktivitete të zhvillimit dhe të bashkëpunimit me vendet e rajonit dhe ato evropiane.
- Të rrisë nivelin e njohurive të të rinjve mbi shërbimet që ofron B.E.-ja për ta.
- Të sigurojë një qasje e përdorim më të gjerë të teknologjisë së informacionit dhe internetit.
- Të nxisë te të rinjtë vullnetarizmin dhe të jetuarit në komunitet.

Rekomandime

- Pushteti vendor dhe organizatat lokale të bashkëpunojnë për të ofruar sa më shumë programe shkëmbimi kulturor me shtetet anëtare të Bashkimit Evropian dhe shtetet e tjera të rajonit.
- Të fuqizojë dhe mbështesë programe të përbashkëta të komunikimit.
- Të zhvillohen aktivitete rinore që mbështesin vullnetarizmin.

- Pushteti vendor të realizojë një fushatë informimi me broshura dhe portale informatike mbi të drejtat e të rinjve dhe pjesëmarrjen e tyre në të gjitha aspektet e jetës.
- Pushteti vendor të nxisë e të garantojë projektet e shoqërisë civile në çështje të zhvillimit të qëndrueshëm dhe të drejtave të njeriut.

6.1. PLANI LOKAL I VEPRIMIT PËR RININË 2019-2022/ MATRICA E VEPRIMTARIVE DHE OUTPUT-VE PËR PROGRAM

PROGRAMI	OUTPUT-I	PERSHKRIMI I OUTPUT-IT	VEPRIMTARIA	PERGJEGJES	AFATI KOHOR
Të rinjtë shqiptarë dhe Evropa					
	1. Rritja e ndërgjegjësimit të të rinjve mbi çështjet globale si zhvillimi i qëndrueshëm dhe të drejtat e njeriut.	Fushatë ndërgjegjësimi për mjedisin në media për ndarjen e mbeturinave të riciklueshme nga ato të pariciklueshme.	-Reklama në TV -Kronika -Materiale promovionale dhe udhëzuese, shpërndarja e tyre.	Qendra Rinore OJF-të mjedisore Të rinj Media Parlamenti Rinor	2019-2022
		Veprimtari masive me përfshirjen e të rinjve në ditë të veçantë për mjedisin. (P.sh. 22 shtatori Dita e Qyteteve pa Makina, Dita e Tokës, Dita e Pyjeve etj).	- Xhiro me biçikleta në qytete - Ndalimi i qarkullimit të makinave - Shpërndarje materialesh promovionale - Debate TV	Bashkia e Shkodërs Qendra Rinore OJF-të mjedisore Media Shkollat e mesme	2019-2022
		Mbrojtja dhe pastrimi i mjediseve publike.	- Aksione pastrimi - Mbjellje pemësh - Vendorsje koshash në vende	Bashkia e Shkodërs Qendra Rinore	2019-2022

			publike -Mbrojtja e pyjeve me aksione rinore -Presione ndaj institucioneve përkatëse për ruajtjen dhe mbrojtjen e pyjeve nga rreziqet e prerjes, djegies etj.	OJF-të mjedisore Shkollat e mesme	
		Publikimi i një përmbledhjeje ligjore për të drejtat e të rinjve ku do të përfshihen të gjitha ligjet që afektojnë të rinjtë.	Hartimi dhe publikimi i përmbledhjes	Qendra Rinore OJF-të Bashkia Shkodër	2019-2022
		Pushteti vendor të realizojë një fushatë informimi me broshura dhe portale informatike mbi të drejtat e të rinjve dhe vendimmarrjen e tyre në të gjitha aspektet e jetës së të rinjve.	Shpërndarja e broshurave dhe portaleve informatike mbi të drejtat e të rinjve	Bashkia Shkodër Qendra Rinore	2019-2022
	2. Të ofrojë mundësi për të rinjtë dhe t'i inkurajojë ata të shkëmbejnë ide dhe eksperiencë për çështjet evropiane, pjesëmarrje nëpër takime ndërkombëtare, platforma virtuale etj.	Ëëbsite me informacion mbi mundësitë për shkollim në universitete dhe shkolla jashtë vendit, procedurat e pranimit, të pajisjes me vizë, mundësitë e bursave të studimit, organizimet studentore, punët part time, praktikat e intership-it për studentët shqiptarë jashtë dhe për ata që studiojnë jashtë në Shqipëri.	Krijimi dhe mirëmbajtja e një ëëbsite rinor, promovimi i tij.	EUIC Qendra Rinore Qeveria Studentore Parlamenti Rinor	2019-2022

		Bashkrendim dhe shkëmbim informacioni për mundësi studimi universitare dhe pasuniversitare, bursa studimi, praktika internship-i etj.	Forcimi i strukturave rinore në vend që sigurojnë këtë informacion.	Qendra Rinore Qeveria Studentore Parlamenti Rinor	2019-2022
		Panair orientues për studimet jashtë vendit do të organizohet me pjesëmarrjen e personave që studiojnë jashtë dhe të ekspertëve, të cilët do të rrisin nivelin e informacionit të rinjtë për procedurat dhe mundësitë e shkollimit jashtë.	Panair orientues për studime jashtë vendit.		2019-2022
	3. Të fuqizojë bashkëpunimin e ndërsjelle mes të rinjve nëpërmjet dialogut dhe mjeteve për të mbështetur aktivitete si trajnime, shkëmbime kulturore dhe takime.	Pushteti vendor dhe organizatat lokale të bashkëpunojnë për të ofruar sa më shumë programe shkëmbimi kulturor midis shteteve anëtare dhe shteteve të tjera në Europë.		Bashkia Shkodër EUIC Qendra Rinore	2019-2022
		Shkëmbim informacioni dhe bashkërendim më i mirë i veprimtarive të organizatave dhe strukturave përfaqësuese rinore në nivel vendor, rajonal, kombëtar dhe më gjerë.	Të rinjtë do të marrin më shumë përvojë dhe modele veprimtarish të suksesshme nga organizata më me përvojë brenda dhe jashtë vendit çka do t'i shërbejë forcimit të kapaciteteve të tyre.	Qeveria Studentore Parlamenti Rinor EUIC Qendra Rinore	2019-2022

	4. Të rrisë nivelin e njohurive të të rinjve mbi shërbimet që ofron B.E-ja për ta.	Europe for Citizens - Programi Evropa për Qytetarët	Programi synon që të kapërcejne hendekun midis qytetarëve dhe projektit evropian, për të sjellë Evropën më afër qytetarëve në nivel lokal, dhe për të lehtësuar diskutimin mbi çështjet evropiane dhe zhvillimet.	OJF Donatorë	2019-2022
	5. Të sigurojë një akses e përdorim më të gjerë të teknologjisë së informacionit dhe internetit.				2019-2022
	6. Të nxisë te të rinjtë vullnetarizmin dhe te jetuarit ne komunitet.	Njohja e punës vullnetare, futja në sistemin e kreditimit të pikëve për orët e punës vullnetare, në mënyrë që ato të llogariten si avantazh për hyrjen në universitet.	Njohja dhe certifikimi i punës vullnetare, futja në sistem pikësh i orëve të punës vullnetare për hyrjen në universitet.	OJF-të DAR Universitet publik/privat	2019-2022
		Rritja e ndërgjegjësimit të të rinjve dhe të komunitetit për rëndësinë e punës vullnetare.	Fushata sensibilizuese për vullnetarizmin dhe rëndësinë e tij.	Qendra Rinore OJF-të DAR Universitet	2019-2022

				publik/privat	
		Programe shkëmbimi vullnetarësh me vendet e tjera, bashkërendim më i madh në nivel rajonal dhe kombëtar për këto programe.	-Shkëmbime të vullnetarëve mes organizatave. - Ngritja dhe funksionimi i qendrave bashkërenduese për shkëmbimin e vullnetarëve.	OJF-të Qendra rinore Universitet publik/privat	2019-2022
		Hartimi dhe implementimi i programeve të shërbimit vullnetar në institucionet e shërbimeve publike sociale (spitale, shtëpi fëmije, institucione për personat me aftësi të kufi zuara etj.)	Programe shërbimi vullnetar në institucionet e shërbimeve publike sociale.	OJF-të	2019-2022
		Të zhvillohen aktivitete rinore që mbështesin vullnetarizmin.	Veprimtari rinore vullnetare për rikonstruktime dhe gjelbërime të mjediseve publike dhe kthimi i tyre në mjedise argëtuese, turistike, prodhuese.	Qendra Rinore OJF-të Universitet publik/privat	